

Infrastrukturdepartementet
i.remissvar@regeringskansliet.se
ylva.berg@regeringskansliet.se

Remissvar:

Transportstyrelsen promemoria Säkerhetshöjande åtgärder vid arbete på och vid väg. Diarienummer I2020/02103.

NTF:s synpunkter

NTF, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande, har tagit del av Transportstyrelsens promemoria *Säkerhetshöjande åtgärder vid arbete på och vid väg*, speciellt författningsförslaget i avsnitt 6.

Anpassning av hastigheten

NTF anser att det tillägg som föreslås gällande de generella bestämmelserna om anpassning av hastigheten i 3 kap. 15 § trafikförordningen (1998:1276) är bra. I samband med att ändringen genomförs behöver en kommunikationsinsats till allmänheten genomföras. Det är då lämpligt att lyfta vikten av hastighetsanpassning även till andra omständigheter och förhållanden.

Omledning är första prioritet

Enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter ska omledning av trafiken ha första prioritet, det vill säga att trafiken leds om till en annan väg så att vägarbetet inte berörs. Enligt intervjuer som genomförts i en studie av VTI och NTF (se längre ned under avsnittet om statistik) är omledning av trafiken det entreprenören helst ser för att få en säkrare arbetsmiljö, men att detta inte är en möjlighet som beställaren/ byggherren/ väghållaren har med i planeringen/ upphandlingen av arbetet. Utan omledning är, som också framkommer i Transportstyrelsens rapport, ett ansvar som läggs på entreprenörerna att försöka få till. Om det nu finns ett tillräckligt gott regelverk för att uppnå en god arbetsmiljö (vilket anges i Transportstyrelsens rapport) måste föreskrifternas prioriteringsordning följas. Här behöver det bli tydligare, och bli en praxis, att det som entreprenören kan förväntas utreda är varför en omledning inte är möjlig. Här hade NTF önskat ett starkare ställningstagande i Transportstyrelsens utredning och ett förslag till en genomförbar åtgärd.

Föreskrifter om hastigheter vid vägarbeten

NTF anser att Transportstyrelsen bör ta fram föreskrifter om de hastighetsgränser som bör gälla för passerande fordonstrafik vid vägarbete, olycksplats och liknande. Detta måste bli tydligt och klart för alla väghållare, och det ska inte enbart vara Arbetsmiljöverkets interna riktlinjer som styr. Självklart måste nya föreskrifter och Arbetsmiljöverkets riktlinjer harmoniseras.

Höjt bötesbelopp för hastighetsöverträdelser

NTF förstår om bötesbelopp för hastighetsöverträdelser just vid vägarbeten inte kan höjas, men föreslår att det görs en generell översyn av bötesbelopp vid hastighetsöverträdelser, eventuellt även andra trafikbrott. Bötesbeloppen för hastighetsöverträdelser har inte höjts på många år men skulle kunna, i kombination med andra åtgärder, förbättra den låga hastighetsefterlevnaden som råder i Sverige. Ett ytterligare verktyg för ökad hastighetsefterlevnad är att göra fordonsägaren ansvarig och avgiftsskyldig för hastighetsöverträdelser upp till 20 km/tim.

Statistik över omkomna och skadade

NTF har arbetat tillsammans med VTI i studien "Samverkan för ökad säkerhet och framkomlighet vid vägarbetsplatser - Nyttiggörande av tillgänglig tillbuds- och olycksstatistik", finansierad med ekonomiskt stöd från Trafikverket (BVFF) och Svenska Byggbranschens Utvecklingsfond (SBUF). En rapport från studien kommer under våren 2021. Att förutom olycka även dokumentera och analysera tillbud och riskobservationer ger en rikare bild än den som ges enbart från Strada och som visas i Transportstyrelsens rapport. Även om dödsfall och allvarligt skadade, enligt Strada, är få när det gäller de som arbetat på eller vid väg, så skulle utgången av en olycka många gånger kunnat bli mycket allvarigare, det visar VTI:s insamlade statistik från branschen. Det är också, som Transportstyrelsen påpekar, passerande trafikanter som råkar ut för många olyckor. Det finns därför ett stort värde i att skapa en gemensam databas för det som händer vid vägarbetsplatser, och även dokumentera det som skulle kunnat bli en personskadeolycka eller som blev en lindrigare sådan. Bara genom att lyfta fram allt som händer, kan en påverkan ske till bättre förhållanden för vägarbetaren. Detta visar även de intervjuer som genomförts i studien av NTF och VTI.

Hot och våld

Transportstyrelsens promemoria visar på brister i arbetsmiljön, med hot och våld, för den som arbetar på och vid väg. Även studien från NTF och VTI visar på hot, våld, kränkningar och psykisk påfrestning på grund av trafikanters beteende. Speciellt utsatta är trafikvakter/flaggvakter, liksom att de är mer utsatta för olyckor och skador eftersom de är oskyddade och det finns motorfordons-trafikanter som inte beaktar reglerna på platsen. NTF föreslår att användning av trafiksignal eller lots ska ersätta trafikvakter/flaggvakter. Genom att använda lots som inte överskrider tillåten hastighet, kommer även hastigheten att hållas nere vid vägarbetsplatsen, eftersom ingen kan köra fortare än lotsen.

Avslutning

I detta ärende har generalsekreterare Marie Nordén beslutat. Trafiksäkerhetsansvarig Susanne Wallhagen har varit föredragande.

Marie Nordén

Generalsekreterare NTF, Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande